

“Svarthåla”* i Randaberg sentrum

- Siden 1988 har kunstverket “Svarthåla”^{*} preget inngangsfasaden til kommunehuset i Randaberg.
- Kunstverket er laget av Stavanger-kunstneren Hugo Frank Wathne.
- Arbeidet med utsmykkingen av kommunehuset startet med planlegging og interne møter i 1985. Året etter inviterte utsmykkingsutvalget i kommunen kunstnerne Odd Sama (bosatt på Brusand i Hå kommune) og Hugo Frank Wathne, til å levere hvert sitt utkast til utsmykking av kommunehuset.
- Sama ønsket å benytte en kombinasjon av metaller og fargesetting, mens Wathne ville bruke ulike steinslag i sitt kunstverk.
- Kulturstyret og formannskapet avgjorde i oktober/november 1986 at Wathne sitt forslag var den foretrukne.

* Kunstneren brukte selv navnet “Svarthåla” om kunstverket i søknaden til Randaberg kommune. Navnet ble i ettertid (i kontrakten) endret til “Svarthola”.

Planen og prosessen

Utsmykkingsutvalget i Randaberg kommune bestod av Kjell T. Larsen, Marie Dirdal, Torger Bø, Frank Frantzen (kunstnerisk konsulent), Laila Hæstad (kunstnerisk konsulent), Sissel Grimsrud Ekle (formann og kunstnerisk konsulent) og Egil Larsen (sekretær for utvalget og kulturkonsulent i Randaberg kommune).

Utvalget hadde flere møter i 1985, med befaringer på kommunehuset og drøftinger om hvor det var størst behov for en kunstnerisk utsmykking. I forbindelse med dette ble det laget en egen utsmykkingsplan.

Kommunestyresalen var et av de stedene komiteen spesielt så på, og en vurderte materialprøver, arbeider og slides fra forskjellige kunstnere. I kommunestyresalen tenkte utvalget seg "et frodig tekstilt arbeide som kunne ha letnet den noe tunge salen som er holdt i tette, brune og gyldne toner". Utvalget ville likevel, "etter nærmere overveielse, at flere kunne få glede av utsmykkingen dersom den ble plassert mer sentralt". Utsmykkingsutvalget samlet seg til slutt om inngangs-

partiet/fasaden som det gunstigste stedet for kunstnerisk utsmykking. Fordi "her ville alle som besøker kommunehuset kunne få glede av et kunstnerisk arbeid".

To aktuelle kunstnere ble invitert til å levere utkast til utsmykking av kommunehuset: Billedhuggeren Hugo Frank Wathne og billedhuggeren og keramikeren Odd Sama. Begge kunstnerne leverte sine bidrag. Odd Samas utkast var beregnet kun for nedre halvdel (under halvtaket), mens Hugo Wathne ville bruke både øvre og nedre del.

I oktober 1986 gjorde kulturstyret vedtak om å "innlede kontraktsforhandlinger med kunstneren Hugo Frank Wathne vedrørende realisering av hans utkast *Svarthåla*".

Kunstneren takket ja, og mottok 62.000 kroner i godtgjørelse/honorar - som skulle dekke alle utgifter.

Norsk kulturråd bidro også med sitt, ved å gi tilskudd på 30.000 kr til utsmykkingen av inngangspartiet.

Brev fra kunstneren, mottatt av Randaberg kommune i september 1986:

Forslag til utsmykking ved Randaberg kommunehus. Motto: "Svarthåla"

Symbolikk: Jeg har valgt å fremme en utsmykking som har historiske røtter i Randaberg - fra huleboerne, som jeg kaller "Svarthåla". Her har jeg villet trekke fram tidsaspektet sett innenfra med den silhuetten håla har ut mot lyset, og en alltid ny vår symbolisert i epleblomster i vårsola. Det er også gjort forsøk på å fremme en så klar og enkel komposisjon som mulig i et sterkt abstrahert billedspråk.

Format: Jeg har valgt å ta i bruk hele betongveggen ved hovedinngangen for at utsmykkingen skal kunne sees såvel på avstand som ved nærhet.

Material: Utsmykkingen er tenkt utført i forskjellige steinsorter.

Med vennlig hilsen Hugo Wathne

- Se naturen, fargene og steinene

- Som guttunge var jeg mye på Randaberg og i Vistehola. Vi syklet ut, fra byen. En kjekk tid.

- Min idè, min tanke med kunstverket er at en står inne i Vistehola og ser utover på landskapet, at en ser utover i en

ny tid. Ideen var å vende blikket utover, se naturen, se fargene, se steinene, se epletrærne blomstre. Derfor er kunstverket spettet med ulike farger, og med både grønne og rosa farger.

- Først var dette en konkurranse, der jeg fikk tilslaget med både tilskjæring og oppsetting, deretter var det monter-

ing ved inngangspartiet til kommunehuset. Jeg brukte rundt to måneder på å få ferdig verket på veggen.

- Stein er ikke alltid like lett å skjære til, skal jeg si deg. Men jeg har brukt ulike steiner i kunstverket, både granitt, serpentinstein, marmor og Larvikitt, for å nevne noen.

- Under monteringen på veggen, hadde jeg med meg en flink murer fra Randaberg.

- Det grønne overbygget foran inngangsdøren gjorde det hele litt mer kinkig, og skapte litt problemer, men ikke mer enn at vi løste dette også.

Hugo Wathne er i dag fortsatt aktiv som kunstner, i en alder av 82 år.

- Ukrutt forgår ikke så lett, sier han med latter.

Bildet til venstre: Foto. ALFRED BASBOUS

HUGO FRANK WATHNE

Født 1932 i Stavanger. Billedhugger. Han er sønn av maleren Frank Wathne, utdannet fra Statens håndverks- og kunstindustrihøgskole 1950-54, Statens kunstakademi 1954-57 og fra Kunstakademiet i København og Academie de la Grande Chaumiere, Paris. Han debuterte på Høstutstillingen i 1957. Hans første offentlige arbeid var i Johannesparken i Stavanger. Blant hans arbeider kan nevnes minnesøyle over Jens Zetlitz 1999, monument over Arne Garborg ved Knudaheio 2001 og Oljearbeidermonumentet i Stavanger 2002. Wathne arbeider både figurativt og nonfigurativt. Han fikk Stavanger Aftenblads kulturpris i 1977 og Ingeborg og Per Palle Storms ærespris i 2009.

Sykkelparkering til besvær ...

I forbindelse med utarbeidelse av forslag til utsmykking av frontsiden på kommunehuset, dukket spørsmålet om sykkelparkering opp.

Bakgrunnen var arbeidsmiljøutvalget sitt vedtak i april 1985, om at *"... sykkelparkering under inngangspartiets halvtak opprettholdes"*.

Denne sykkelparkeringen kunne komme i konflikt med kunstnerne sine arbeider, og det ble derfor avviklet flere møter mellom sekretariatet og de ansattes representanter i kommunen for å løse denne "gordiske knuten". Uten hell.

Kunstneriske konsulent for utsmykkingsutvalget, Sissel Grimsrud Ekle, la underveis i drøftingene fram et notat med ulike forslag til løsninger:

"1) Vi kan gå videre med utsmykkingsplanen slik den er og be de inviterte kunstnerne om å innpasse syklene i sitt utsmykkingsforslag.

2) Vi kan se nærmere på mulighetene for å plassere syklene i et par mindre stativ under halvtaket, slik at veggen vi har tatt stilling til i vårt utsmykkingsforslag blir fri, og slik at kunstnerne kan utarbeide sine forslag uavhengig av sykler og sykkelstativ.

3) Vi kan foreslå utsmykking av veggstykket over halvtaket istedenfor nedre del".

Konklusjon: Formannskapet avgjorde i desember 1985 at sykkelparkeringen skulle flyttes til venstre for inngangspartiet, til dit syklene står i dag.